

רבינו חננאל

שבועות שתים פרק ראשון שבועות

מסורת הש"ס

(א) ויחמם מנן וישיג
(ב) כלימותו מה' (ג) ויחמם
פרק י"ג (ד) לשון דל"כ
מתעורר ויש להניח דלמני
במקום דל"כ ודל"ג
(ה) ויחמם מנן וישיג (ו) ויחמם
כלתו.

תורה אור השלם

1. כל הנגע בבת בנפש האדם אשר ימות ולא יחמם את משכנו ויחמם את משכנו הנפש הנורא מישראל כי מי נדה לא ורק עליו מוטא יהיה עוד טמאנו בו כפרתי כי יג כפרתי כי יג 2. א כי יג ב כפרתי אדם לכל טמאנו אשר יטמא בה ועלם מוטא והוא ידע ואנס: וירקא ה ג 3. וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשיעיהם לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אדם בתוך טמאתם: וירקא ה טו 4. ואני אתן את פני באיש הרווא והברתי אתו מקרב עמו כי מורשו נתן למשכן לעמך טמא את מקדשו ולחלל את שם קדשו: וירקא ה כ ז 5. ושטרפתם את משפחתם לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא חטמתם ברם אני יי אלהיכם: וירקא ה ל 6. ולא חטאתם את הארץ אשר אתו שכן בחובה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל: במדבר לה לה

5. ושטרפתם את משפחתם לבלתי עשות מחקות התועבות אשר נעשו לפניכם ולא חטמתם ברם אני יי אלהיכם: וירקא ה ל 6. ולא חטאתם את הארץ אשר אתו שכן בחובה כי אני יי שכן בתוך בני ישראל: במדבר לה לה

הגהות הב"ח

- (א) תוספת ד"ה א' ובי' דמכפר על עבירות ידועות ומבדות וכו' כפי תחלת חסדו: (ב) בא"י וי"ל דהאי מיידיה נפקא:

מוסף רש"י

מה פשעים שאינם בני קרבן. דפשיעו יחסי מדין. שמוך בדין, וכן הוא אמר (מ"ב ג) מלך מוטא פשיע יי (ב"ריתוח כ"ה).

וכפי חסד. בטומאת מקדש כפרת פרה אדומה: **בה למע לי.** למעוטי תרומה דמריכא מימי לחיובא דמהני לא אחיא שכן כרת: **לרבות נבלם עוף טהור.** המטמאה צבית הנעילה שאם אכלה נבלם עוף טהור: **ואיזיל ואימרבחי ציה** נבלת עוף טהור ע"י מיעוט אחר מיעוט: **כפי צו כי יגע.** בטומאת אדם נעילה ויודד כתיב: **דלאו כר נגיעה.** שאינו מטמא בנגיעה אלא צבית הנעילה על ידי אכלה כדכתיב (ויקרא ח) אשר תחבל נבלה וטרפה וככס בגדיו ומקמינן לה נבלת עוף טהור כדכתיב כניסיה ואמרין חסד יכול מטמא בנגע ת"ל לטמאה ציה אין לך אלא האמור ציה שאין לה טומאה אלא אכלתה: **וכפר על הקדש.** בשערי הנעשה פנים כתיב כחברי מות: **מטמאות ולא כל טומאות.** והואיל ולא פירש לך על איזו מהם לא מפרך אלא לחכמים לפרש על איזו מדבר לא ולמד כגון אב: **מה מצו שחלק כו.** כלומר איזו טומאה מצו שחלק חלקה במקום אחר טומאת מקדש וקדשו ולקמן (ת"י) מפרש לה היכא: **אף כן.** שחלק להיות בכפרה ואין שאר הטומאות עומות דע שבטומאת מקדש וקדשו הכתוב מדבר: **אף כן בטומאת מקדש וקדשו גרסינן ולא גרסינן נחלוך: ממקומו הוא מוכרע.** אין אחר לרין להכריעו ממקום אחר כי זו עצמו הכריע הכתוב שאינו מדבר אלא בטומאת מקדש וקדשו: **יכול על כל עומת שקדש.** בין שיש בה ידועה כן שאין בה ידועה: **מה פשיעו שאינן בני קרבן.** שאין פשיע אלא מוד: **אף מטמאים שאינן בני קרבן.** יא שיש בה ידועה כחמה וידועה בכוף והעלם בינאים כחמה כח קרבן: **ומנין לשיש בה ידועה כחמה כו.** ולא לשאין בה ידועה כחמה ע"פ שאף היא אינה כח קרבן: **לכל חטאתם.** הראוי לנבל לכלל חטאתם יאה שאין בה ידועה כחמה לעולם: הכי גרסינן חייבי טמאות כחמה ולא חייבי חטאות: הראוי לנבל ליד חטאת לכשתודע לו ידועה כסוף: **כר קרבן הוא.** ככר מפורש קרבן כפרתם שלח לך ובמדבר ט"ו: **במודי ולא אחרו ציה.** ואינו נהרג בנבל התראה כדאמרין בסנהדרין כפרק היו בודקין (דף ת"ח): **ולא אטיידע ליה.** בלא דעתך דאמינא תלי ליה להגן מן היסורין עד שיוודע לו: **אי**

ואיטרין ג"ש לאפקוי תרומה וא"ת דיענין מקדש מג"ש טומאה ילף קודש מדאיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא ציה ולא תרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא ציה ולא קודש הואיל אכל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאיטרין ג"ש לאיתורי ציה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטרין דמריכא מימי דמריכא לא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי אבי לאו ג"ש דרבי לא היה מריבין נבלת עוף אלא דרביה היה ממעטינן ליה מרי יגע וזה אלא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי חיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף ט"ז): **יש לי בענין קודש טמאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי**

וכתיב במקדש טמא היה עוד טמאתו בו. מה להלן (קרבן) וטומאת מקדש אף כאן קרבן בטומאת מקדש וקדשו. אשר טמא בה לרבות נבלת עוף טהור דלא בטמא כמנוע אלא כביה הביעיה: תיר וזכר על הקדש מטומאת בני ישראל. יש לי בענין זה להביא ג' טומאות. טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים. טומאת ע"ז שנאמר למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי. וזכר בחיב בו. עד דמונה בעל שיש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר ויודי: תולה. שנאמר לכל חטאתם חייבי חטאות כמשמע ואימא חטאתם חייבי חטאות כמשמע. ויש לומר לך אם הוא במודי ולא אחרו ביה דלאו בר קטלא הוא. או בשונג ולא אטיידע ליה דלאו בר קרבן הוא שיעיר זה תולה הוא הדין בטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים כו.

וכתיב חסד וממא יהיה עוד טומאתו בו מה להלן טומאת מקדש אף כאן טומאת מקדש ואלא בה למה לי לרבות נבלת עוף טהור הא אמרת בה מיעוטא הוא משום דמיעוטא הוא אייתר כתיב יא כי יגע דבר נגיעה אין דלאו בר נגיעה לא וכתיב בה מיעוטא הוא מיעוט אחר מיעוט^א ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבו: יש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר הנעשה בפנים וכו': ת"ר יוכפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי

דלמיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא ציה ולא תרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא ציה ולא קודש הואיל אכל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאיטרין ג"ש לאיתורי ציה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטרין דמריכא מימי דמריכא לא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי אבי לאו ג"ש דרבי לא היה מריבין נבלת עוף אלא דרביה היה ממעטינן ליה מרי יגע וזה אלא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי חיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף ט"ז): **יש לי בענין קודש טמאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי**

דלמיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא ציה ולא תרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא ציה ולא קודש הואיל אכל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאיטרין ג"ש לאיתורי ציה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטרין דמריכא מימי דמריכא לא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי אבי לאו ג"ש דרבי לא היה מריבין נבלת עוף אלא דרביה היה ממעטינן ליה מרי יגע וזה אלא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי חיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף ט"ז): **יש לי בענין קודש טמאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי**

דלמיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא ציה ולא תרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא ציה ולא קודש הואיל אכל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאיטרין ג"ש לאיתורי ציה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטרין דמריכא מימי דמריכא לא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי אבי לאו ג"ש דרבי לא היה מריבין נבלת עוף אלא דרביה היה ממעטינן ליה מרי יגע וזה אלא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי חיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף ט"ז): **יש לי בענין קודש טמאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי**

דלמיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא ציה ולא תרומה דהשתא ליכא למיפרך ואימא ציה ולא קודש הואיל אכל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאיטרין ג"ש לאיתורי ציה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא איטרין דמריכא מימי דמריכא לא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי אבי לאו ג"ש דרבי לא היה מריבין נבלת עוף אלא דרביה היה ממעטינן ליה מרי יגע וזה אלא למעוטי תרומה ומיכו מינה למה לי ג"ש דרבי חיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה כפרק בתרא דמכות (דף ט"ז): **יש לי בענין קודש טמאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי וטומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען טמא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר ושמרתם את משפחתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא חטמתם בהם בשפיכות דמים הוא אומר ואלא חטמתם את הארץ יכול על ג' טומאות הללו היא שיעיר מכפר ת"ל מטמאות בני ישראל ולא כל טומאות מה מצונו שחלק הכתוב כמכלל כל טומאות הוי אומר טומאת מקדש וקדשו אף כאן בטומאת מקדש וקדשו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר וכפר על הקדש בטומאות מטומאות של קודש יכול על כל טומאה שבקודש היא שיעיר זה מכפר תלמוד לומר ומפשעיהם לכל חטאתם חטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידועה בתחלה ואין בה ידועה בסוף שיעיר זה תולה ת"ל לכל החטאתם חייבי חטאות כמשמע אמר בר יוש לי בענין זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות וטומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במודי בר קטלא הוא אי בשונג בר קרבן הוא במודי ולא אחרו ביה בשונג ולא אטיידע ליה גילוי**